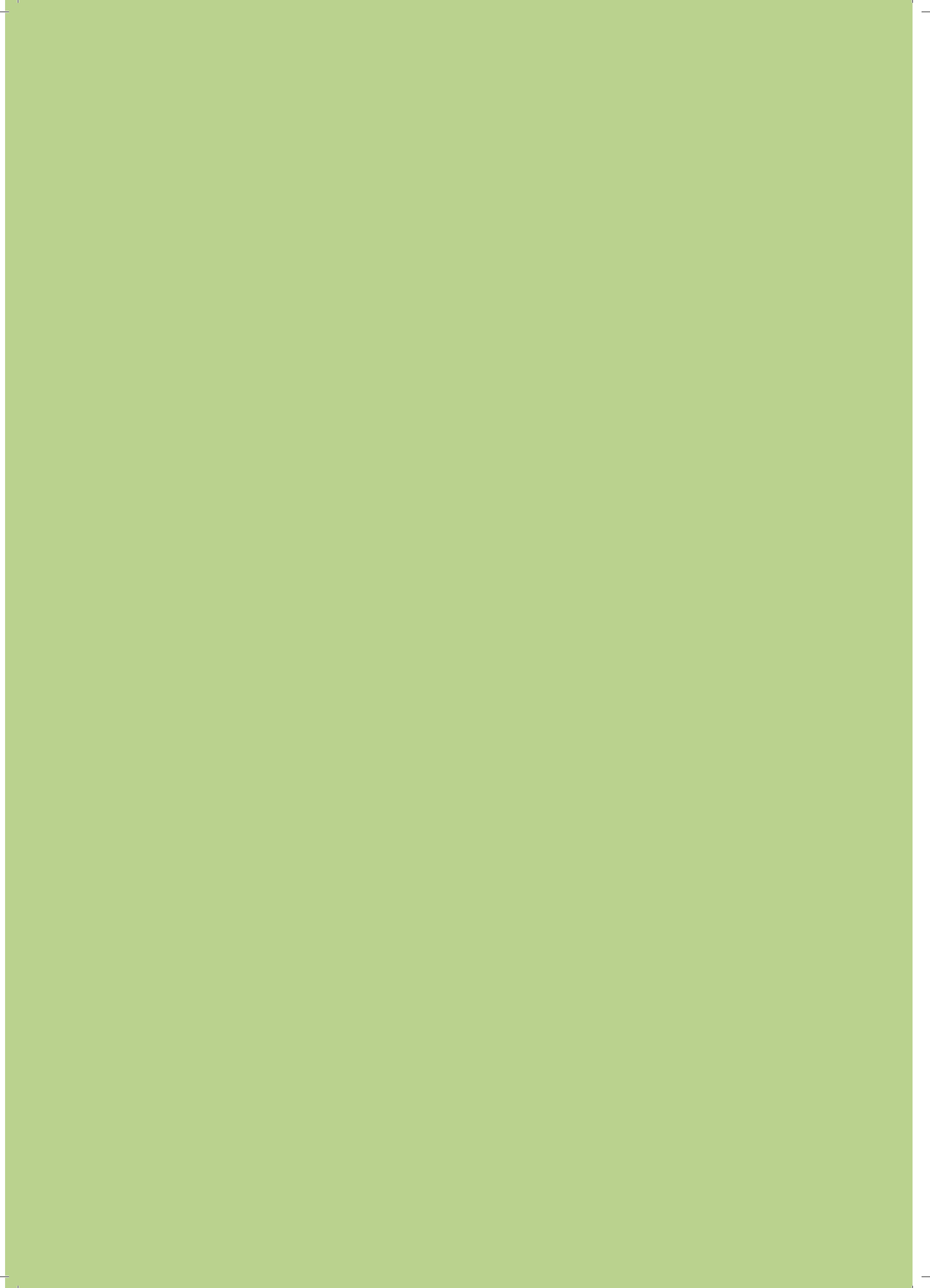

Regeringen

Klimahandling

Sammen om mere grøn energi
fra sol og vind på land

OKTOBER 2023

Indhold

Sammen om at firedoble mængden af grøn strøm fra vindmøller og solceller	4
Vigtige skridt mod en firedobling	6
Energiparker skal være lokale grønne kraftcentre	8
Her ligger de potentielle energiparker	10
Sådan kan en energipark se ud	12
Naboer og lokalsamfund skal have større del i gevinsterne	14
Gevinst for nabo	15
NEKST skal rydde barrierer	17
Mere sol og vind er et stort skridt mod et grønnere Danmark	18
Kort fortalt: Det vil vi	19

Sammen om at firedoble mængden af grøn strøm fra vindmøller og solceller

I 1891 byggede Poul la Cour Danmarks første strømproducerende vindmølle på Askov Højskole, hvor han var forstander. Dengang var vi så småt begyndt at bruge strøm til lamper. I dag - 132 år senere - er strøm en så uundværlig del af vores hverdag, at vi har svært ved at forestille os et liv uden. Fra vi tjekker mobilen, når vi står op, til vi sætter aftensmaden i ovnen og børnenes idrætstøj får en tur i vaskemaskinen. Eller når danske virksomheder bruger strøm til at producere alt lige fra fødevarer over byggematerialer til grønne brændstoffer.

I fremtiden vil behovet for strøm vokse voldsomt i takt med den fortsatte elektrificering af alle dele af vores samfund. Uden nye tiltag forventer vi alene frem mod 2030, at strømforbruget i Danmark stiger

“

Sidste år vedtog et bredt politisk flertal, at man vil sikre rammevilkår, der kan gøre det muligt at firedoble den samlede elproduktion fra sol og vind på land frem mod 2030. Fra ca. 12 til 50 mia. kilowatt-timer årligt. Det er grøn strøm nok til mere end 11 mio. husstande.

med ca. 50 procent, og med klimaforandringerne og krigen i Ukraine har vi mere end nogensinde før brug for, at strømmen bliver grøn, så vi kan vende ryggen til olie, kul og naturgas. Det kræver vindmøller og solceller på land – og flere af dem, for de er den hurtigste og billigste vej til mere grøn strøm.

Sidste år vedtog et bredt politisk flertal, at man vil sikre rammevilkår, der kan gøre det muligt at firedoble den samlede elproduktion fra sol og vind på land frem mod 2030. Fra ca. 12 til 50 mia. kilowatt-timer årligt. Det er grøn strøm nok til mere end 11 mio. husstande. Det er ambitiøst men nødvendigt for i fremtiden skal vi ikke blot bruge strøm til vores hjem, men også til bl.a. PtX-anlæg, der skal lave grønne brændstoffer til fly, skibe og industri. Med udspillet omsætter vi sidste års politiske aftale til konkrete initiativer. Vi går fra skitse til handling.

Det bliver ikke nemt. Vi skal sikre lokal opbakning, og vi skal op i skala og tempo. I dag kan for få se værdien af vindmøller og solcelleanlæg, især når de opføres tæt på en selv, og mange projekter bremses af lokal modstand. Sidste år blev der sat 30 vindmøller og 33 større solcelleanlæg op på land. Det er noget, men det er langt fra nok, og heldigvis forventer vi en stigning i de kommende år.

Vi har alle et ansvar for, at vi får de grønne energianlæg sat op. Regeringen ønsker at gøre det lettere og give flere gevinster til dem, der går

Vi skal sikre lokal opbakning, og vi skal op i skala og tempo.

forrest. Derfor vil vi inddrage naboer, lokalsamfund, kommuner og erhvervsliv. Vi vil give naboer og lokalsamfund større økonomiske gevinster - det kan også komme natur og biodiversitet til gavn. Klima og en rigere natur er ikke hinandens modsætninger. Vi vil gøre det nemmere at lave energiparker med vedvarende energi - lokale grønne kraftcentre - så vi udnytter den danske jord effektivt, og som samtidigt kan være med til at skabe lokal erhvervsudvikling og flere grønne, lokale arbejdspladser. Vi vil tilbyde statens hjælp til at få det nødvendige plangrundlag godkendt og overtage kompliceret og tung myndighedsbehandling.

Udspillet skal ses i forlængelse af bl.a. forårets havvindsaftale, der lagde rammerne for danmarkshistoriens største udbud af havvind, der potentielt kan sikre 63 mia. kilowatt-timer årligt grøn strøm - nok til mere end 14 mio. husstande. Det lyder af

meget, men vi er nødt til at tænke stort, når grøn strøm i fremtiden skal erstatte olie, kul og naturgas. Til vores biler. Til varme. Virksomheder. Transport. Og til PtX, så vi kan lave grønne brændstoffer, så vi i fremtiden kan flyve og sejle grønt. Ja, overalt i vores samfund. Og producerer vi mere strøm, end vi kan bruge, kan vi sælge den til vores naboer og dermed styrke den grønne omstilling og forsyningssikkerheden i resten af Europa. Det er godt for Danmark, danskerne og Europa.

I 132 år har Danmark produceret grøn strøm på land, og det skal vi fortsætte med i mange år endnu, for grøn strøm er helt afgørende for, at vi i fremtiden kan leve gode, trygge liv uden at belaste vores klima. Men vi skal op i tempo og op i skala, og det vil kræve noget af os alle at nå målstregen. Af os politikere. Af kommunerne. Af erhvervslivet. Af danskerne. Den grønne omstilling er en holdsport, og hvis vi ikke spiller sammen, så vinder vi ikke. Så enkelt er det. Nu baner vi vejen for mange flere vindmøller og solceller, og målet er klart: Vi skal sammen skabe et grønt Danmark.

Louise Schack Elholm
Minister for landdistrikter

Magnus Heunicke
Miljøminister

Lars Aagaard
Klima-, energi- og
forsyningsminister

Vigtige skridt mod en firedobling

Med sidste års *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* var en af ambitionerne at bidrage med rammerne til at understøtte en markedsdrevet firedobling af elproduktionen fra sol og vind på land frem mod 2030. Nu er regeringen klar med rammer, der kan bidrage til at gøre en firedobling mulig. Vi tager de første vigtige skridt her.

Vi vil gøre det nemmere og mere attraktivt at opføre større energiparker, der kan samle flere vindmøller og solceller i samme område. På den måde styrker vi incitamentet for kommuner, for virksomheder og for lokalsamfundene til at sætte vedvarende energi op på land, og vi sætter flere arealer i spil – noget, der er helt afgørende for den grønne omstilling, hvor mange hensyn skal varetages. Samtidig vil det skrue tempoet op, når vi kan rejse flere vindmøller eller samle flere solceller på én gang. Det skal kort sagt blive lettere, hurtigere og bedre for naboer, lokalsamfund og kommuner at lægge areal til grøn energi.

Større belønning til grønne naboer og lokalsamfund

Vi ser ind i en fremtid med langt flere vindmøller og solcelleanlæg på land. I dag udgør vedvarende energi på land ca. 0,5 procent af Danmarks samlede areal. I fremtiden får vi formentlig brug for ca. 2,5 gange så meget.

Det kommer til at berøre borgere og lokalsamfund i hele landet, og derfor lægger vi stor vægt på, at dem, der lever tæt på solceller og vindmøller, bliver kompenseret mere, end de gør i dag. Vi vil derfor skrue op for kompensationen til naboer og samtidig sørge for flere penge, der kan komme lokalsamfundene til gavn bredt set.

Bedre muligheder for lokal vækst og erhvervsudvikling

Når der lokalt bliver produceret store mængder grøn strøm ét samlet sted, så vil vi gøre det lettere for de virksomheder, herunder produktionsvirksomheder, der har behov for strømmen, at placere sig tæt på. Det kan f.eks. være PtX-anlæg, der skal bruge strøm til at producere fremtidens grønne brændstoffer, som er afgørende for den grønne omstilling. Vi vil gøre det lettere at placere produktionsvirksomheder og øvrige virksomheder i tilknytning til energiparkerne, hvor det giver mening. Det kan bidrage til både lokal erhvervsudvikling og flere lokale arbejdspladser, samt understøtte produktion inden for de danske erhvervs-mæssige styrkepositioner, der er afgørende for vækst og udvikling i hele Danmark. Dermed vil energiparkerne også bidrage til en grøn dansk industripolitik.

Bedre rammer for kommunerne

Vi vil give kommunerne endnu bedre rammer for opstilling af vedvarende energi end i dag, styrke dialogen og ved behov yde statslig assistance, så vi kan komme op i skala og op i tempo. En firedobling af elproduktionen fra sol og vind på land i 2030 bliver ikke nemt at nå. Meget skal falde i hak og mange kompromiser skal findes. Udspillet løser ikke alle udfordringer, men kan tage os vigtige skridt mod en firedobling. Sammen med kommuner, erhvervsliv og borgere kan vi sikre grøn strøm til fremtidens Danmark.

Regeringens udspil kort fortalt

- Gøre det nemmere at opføre energiparker og styrker en hurtigere myndighedsbehandling, så vi udnytter vores arealer effektivt og sætter tempo på udbygningen.
- Styrke den lokale opbakning med større kompensationer til naboer og lokalsamfund.
- Styrket dialog med og statslig assistance til kommunerne om udbygningen.
- Understøtte lokal vækst og erhvervsudvikling ved at gøre det lettere for virksomheder, hvor særlige hensyn taler for det, at placere sig tæt på anlæggene. Dette kan bl.a. gøre sig gældende for virksomheder, der har et særligt energibehov, som f.eks. PtX-anlæg, virksomheder der kan udnytte overskudsvarme og produktionsvirksomheder, blandt andet inden for de danske styrkepositioner med særlige behov.

Energiparker skal være lokale grønne kraftcentre

For at sætte tempo på udbygningen af sol og vind på land, vil regeringen bane vejen for større energiparker - lokale grønne kraftcentre med plads til flere vindmøller og solceller og med mulighed for PtX-anlæg som en del af parkerne.

Der er allerede identificeret 32 potentielle arealer til energiparker rundt om i Danmark. Det er arealer, der er indmeldt af kommuner og virksomheder, og nu starter vi en proces i tæt dialog med kommunerne, hvor en række af arealerne udpeges til energiparker, hvis de er egnede, og der er kommunal opbakning. Regeringen inviterer allerede nu kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker, og som kan indgå i den første udpegning eller eventuelt i de kommende ansøgningsrunder i hhv. 2024 og 2025. Vi vil i dialogen også afsøge interessen for, at der skabes gunstige vilkår for placering af produktionsvirksomheder ved energiparkerne, hvor det giver mening.

Vil gøre det lettere at finde arealer

For at energiparkerne kan blive til virkelighed, vil vi give mulighed for at opføre dem på steder, hvor det i dag er vanskeligt på grund af nationale sær hensyn. Med respekt for væsentlig natur, landskab, kultur og forsvarsinteresser vil vi gøre det lettere for kommuner og virksomheder at finde egnede arealer til energiparker. Det kan øge tempoet i udbygningen af vedvarende energi på land og forbedre økonomien i projekterne, når flere vindmøller og solceller kan sættes op i sammenhæng.

Statslig assistance til de kommuner, der ønsker det

Regeringen vil tilbyde kommunerne, at staten udpeger energiparker med en ny lov om energiparker - eventuelt i kombination med udformning

af anlægslove for en del af projekterne, f.eks. de mest modne og største energiparker. Dette kan også sikre højere hastighed i udbygningen. Et større statsligt engagement kan være med til at øge tempoet, sikre at planlægningen gennemføres, fjerne barrierer og støtte kommunernes planlægning. Samtidig kan staten facilitere planlægning på tværs af kommuner, som ellers kan være vanskelig.

Én indgang for kommunerne

Vi vil lave én samlet myndighedsindgang for energiparkerne på natur- og miljøområdet, der kan lette processen for både kommunerne og opstillerne. For det er afgørende med tempo - også i sagsbehandlingen. Dette er anderledes end i dag, hvor de mange forskellige tilladelser ligger hos forskellige myndigheder, herunder især hos kommunerne. Derfor vil staten yde vejledning til kommunerne og eventuelt

Regeringen inviterer allerede nu kommuner, virksomheder og andre til at melde yderligere nye arealer og projekter ind til staten, der kan anvendes som energiparker.

stå for myndighedsbehandlingen og koordinering mellem statslige myndigheders afgørelser.

Det er et arbejde, der haster, da projekteringen og etableringen af større anlæg for vedvarende energi kan tage flere år – og hvis energiparkerne skal være i drift inden 2030, skal arealplanlægningen helst være på plads senest i 2026. Det kan derfor blive nødvendigt, at staten, i forbindelse med etableringen af energiparker overtager yderligere myndighedsopgaver fra kommunerne for at sikre opførelse.

Grøn erhvervsudvikling

Vi vil også gøre det lettere at etablere virksomheder med særlige energibehov i tilknytning til energiparkerne, som f.eks. PtX-anlæg, der skal bruge store mængder strøm til at lave grønne brændstoffer til fly, skibe og tung industri, eller produktionsvirksomheder inden for andre industrier. Dette kunne f.eks. være inden for de danske erhvervs-mæssige styrkepositioner blandt andet på det grønne område.. Det giver god mening, at virksomheder med

f.eks. et særligt behov for strøm kan ligge ved eller i nærheden af de vindmøller og solcelleanlæg, der skal producere den. Disse virksomheder vil også få gavn af de gunstige vilkår for energiparkerne. For at understøtte det, har vi bl.a. allerede givet mulighed for at bygge direkte linjer fra produktion til forbrug over kortere afstande. Det kan f.eks. være fra et solcelleanlæg eller vindmøller til et forbrugsanlæg, der har behov for strømmen. Netop for, at virksomheder, der ejer produktionsanlæg, og virksomheder, der ejer forbrugsanlæg, kan gå sammen om den grønne omstilling. Det kan gøre det billigere for virksomheder at placere forbruget tæt på produktion. Dermed kan energiparkerne være med til at understøtte grøn erhvervsudvikling lokalt. Vi vil give mulighed for, at produktionsvirksomheder og andre virksomheder, med særlige behov kan placere sig i tilknytning til energiparkerne. Det kan være med til at skabe lokal udvikling, vækst og lokale arbejdspladser, samt understøtte produktion inden for danske erhvervs-mæssige styrkepositioner, der har betydning for vækst og udvikling i hele Danmark. Energiparkerne vil dermed også bidrage til en grøn dansk industripolitik.

Hurtigere sagsbehandling og statslig assistance

- Udpegning og fastlæggelsen af rammer for energiparker sker ved en ny lov om energiparker og regeringen kan for konkrete større og modne projekter vælge at fremsætte forslag til anlægslove, f.eks. hvis kommunerne efterspørger det.
- Regeringen vil sikre de udvalgte energiparker én indgang til de statslige myndigheder på natur- og miljøområdet, som vil yde rådgivning til kommunerne, stå for myndighedsbehandling og koordinere de relevante statslige myndigheders afgørelser.
- Arbejde videre i regeringens energikrisestab NEKST med henblik på at fjerne barrierer og forkorte sagsbehandlingstiden.

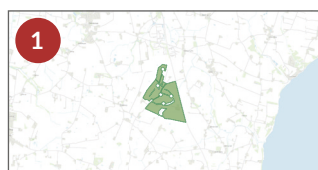
Regeringen vil: Energiparker og kommunedialog

- Staten har gennemført en større screening af mulige arealer til etablering af energiparker og på den baggrund identificeret 32 arealer, som er indmeldt af kommuner og opstillere af vedvarende energi. Nu går vi i dialog med kommunerne og opstillerne om arealernes egnethed til energiparker, samt om kommunerne selv kan og vil stå for planlægningen. Vi vil i kommunedialogen også afsøge interessen i, at der gives mulighed for placering af produktionsvirksomheder ved energiparkerne, hvor det kan give mening. Den proces skal være afsluttet i foråret 2024.
- Regeringen inviterer allerede nu kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker, og som kan indgå i den første udpegning eller eventuelt i de kommende ansøgningsrunder i hhv. 2024 og 2025. Det kan f.eks. være områder, hvor der i dag blandt andet ikke er tilstrækkelig adgang til elnettet. For de udpegede arealer vil Energinet om nødvendigt udarbejde et tillæg til deres langsigtede udviklingsplan, så etablering har mulighed for at ske i flere dele af Danmark.

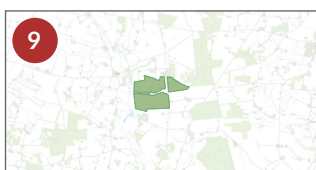
Her ligger de potentielle energiparker

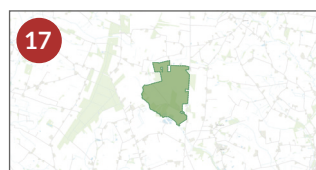
- De 32 arealer er indmeldt af kommuner og virksomheder, og er til brug for yderligere dialog med kommuner og opstillere.
- Regeringen inviterer allerede nu kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker.

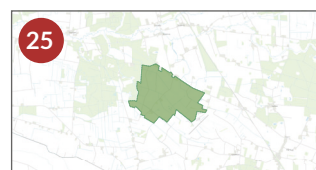
Skive Kommune
Areal: 171 hektar
Produktionspotentiale: 100 GWh

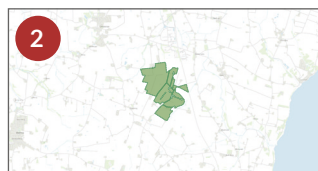
Herning Kommune
Areal: 170 hektar
Produktionspotentiale: 100 GWh

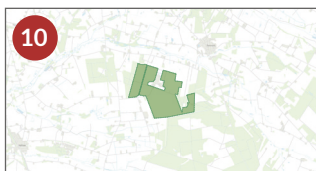
Varde Kommune
Areal: 294 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

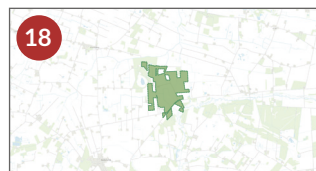
Aabenraa Kommune
Areal: 410 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

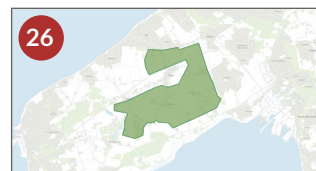
Skive Kommune
Areal: 504 hektar
Produktionspotentiale: 200 GWh

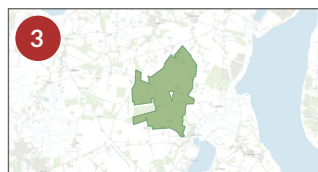
Ikast-Brande Kommune
Areal: 280 hektar
Produktionspotentiale: 500 GWh

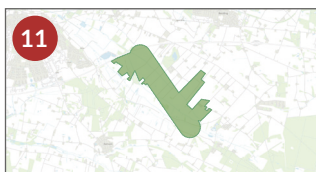
Varde og Billund Kommune
Areal: 201 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

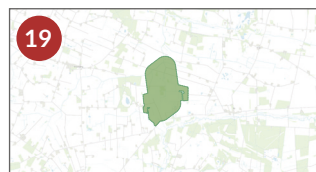
Halsnæs Kommune
Areal: 749 hektar
Produktionspotentiale: 700 GWh

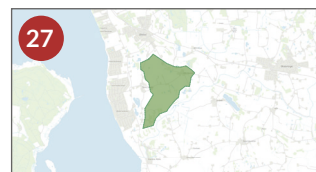
Skive Kommune
Areal: 504 hektar
Produktionspotentiale: 500 GWh

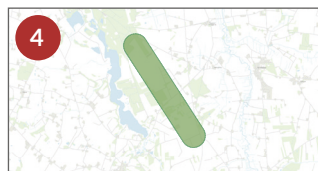
Ikast-Brande Kommune
Areal: 480 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

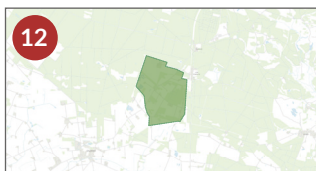
Varde og Billund Kommune
Areal: 310 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

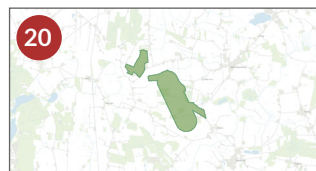
Halsnæs Kommune
Areal: 300 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

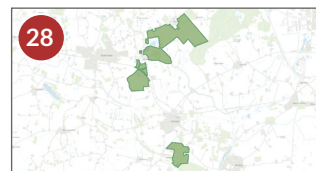
Holstebro Kommune
Areal: 456 hektar
Produktionspotentiale: 100 GWh

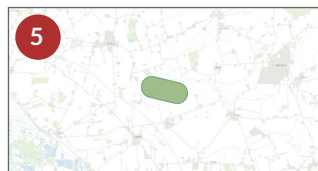
Silkeborg Kommune
Areal: 380 hektar
Produktionspotentiale: 500 GWh

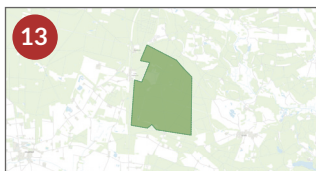
Kolding Kommune
Areal: 263 hektar
Produktionspotentiale: 200 GWh

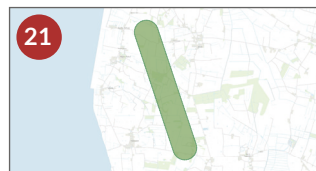
Hillerød Kommune
Areal: 303 hektar
Produktionspotentiale: 600 GWh

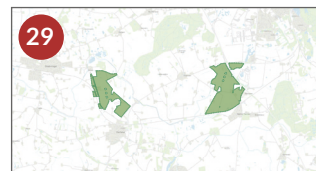
Randers Kommune
Areal: 135 hektar
Produktionspotentiale: 200 GWh

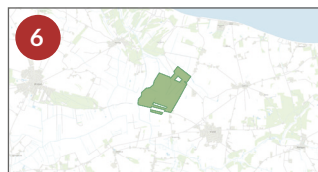
Silkeborg Kommune
Areal: 607 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

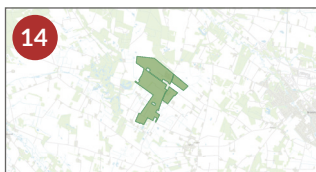
Tønder Kommune
Areal: 511 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

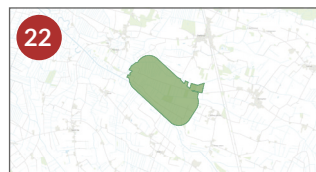
Hillerød Kommune
Areal: 279 hektar
Produktionspotentiale: 200 GWh

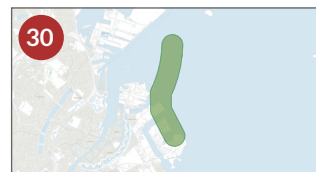
Norddjurs Kommune
Areal: 193 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

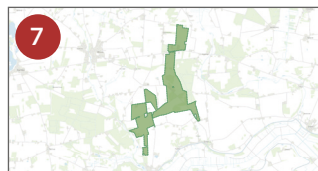
Ikast-Brande Kommune
Areal: 235 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

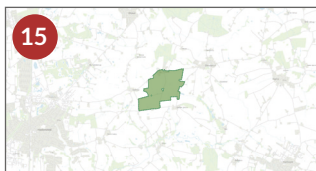
Tønder Kommune
Areal: 438 hektar
Produktionspotentiale: 400 GWh

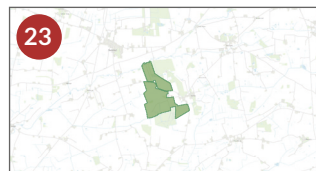
København Kommune
Areal: 357 hektar
Produktionspotentiale: 100 GWh

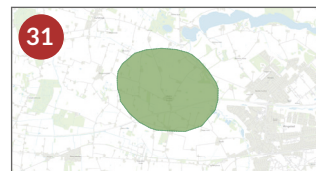
Norddjurs Kommune
Areal: 325 hektar
Produktionspotentiale: 500 GWh

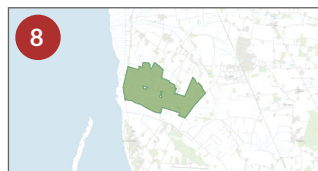
Hedensted Kommune
Areal: 174 hektar
Produktionspotentiale: 200 GWh

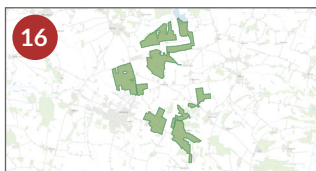
Aabenraa Kommune
Areal: 183 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

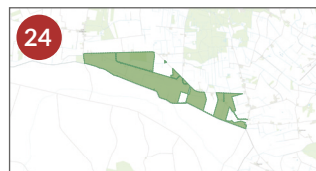
Ringsted Kommune
Areal: 1011 hektar
Produktionspotentiale: 1500 GWh

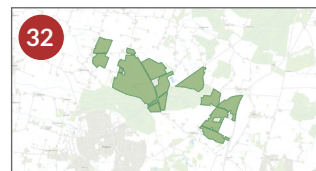
Ringkøbing-Skjern Kommune
Areal: 375 hektar
Produktionspotentiale: 300 GWh

Hedensted Kommune
Areal: 421 hektar
Produktionspotentiale: 600 GWh

Aabenraa Kommune
Areal: 483 hektar
Produktionspotentiale: 600 GWh

Faxe Kommune
Areal: 571 hektar
Produktionspotentiale: 700 GWh

1 km

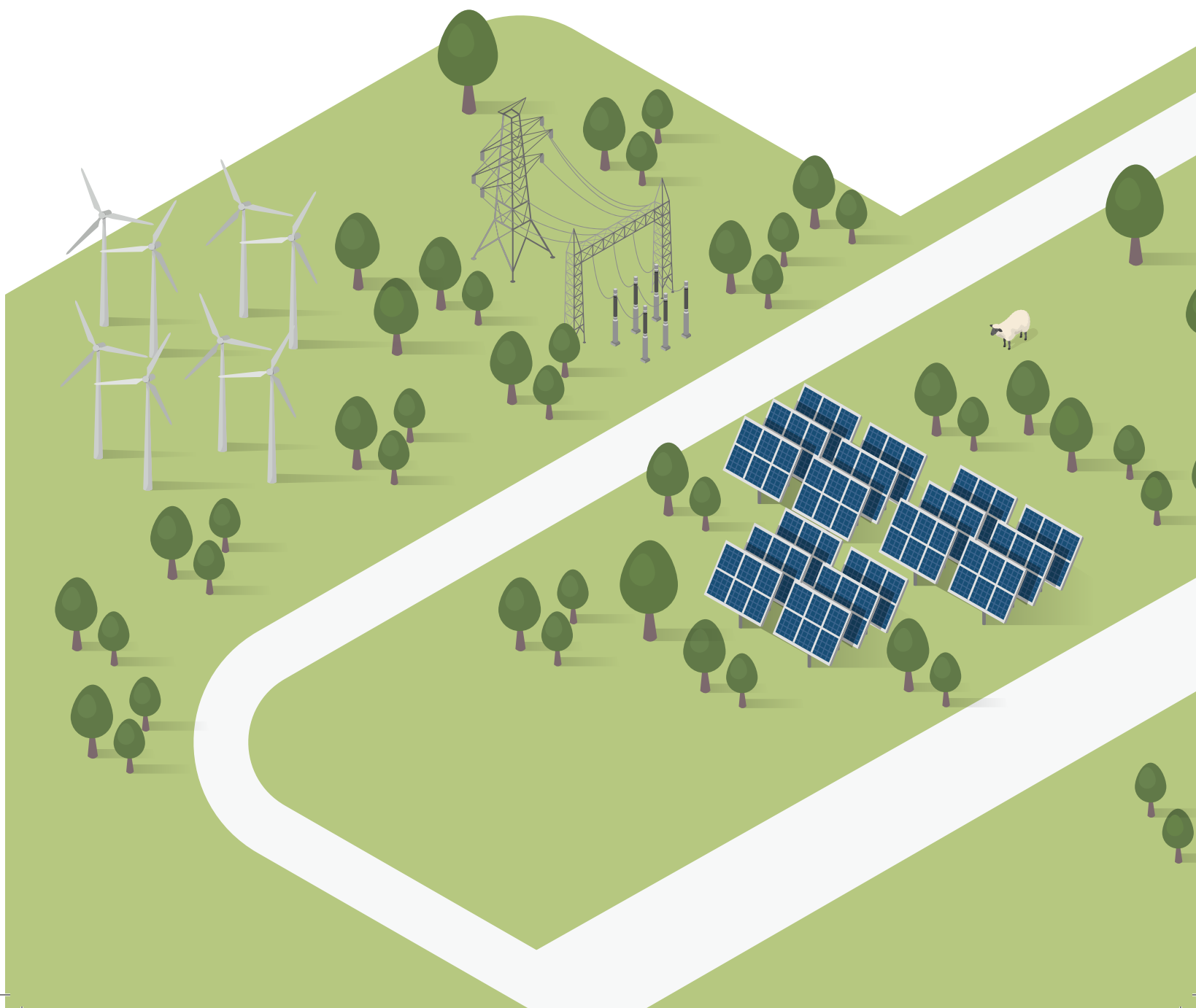
Produktionspotentialet angiver den anslåede maksimale årlige energiproduktion.

Sådan kan en energipark se ud

Hvad er en energipark?

- En energipark skal bestå af et eller flere arealer i samme geografiske område og have en årlig elproduktion fra vedvarende energi på f.eks. mindst 100 mio. kilowatt-timer årligt - som svarer til mindst 6 landvindmøller.
- Energiparker tildeles særlige vilkår, der bl.a. lemper hensyn til arealbeskyttelse, tilladelser og dispensationer.

Naboer og lokalsamfund skal have større del i gevinsterne

Den grønne omstilling vil kunne ses og mærkes. Det kommer vi ikke udenom. Derfor er det afgørende, at vindmøller og solcelleanlæg opføres i samspil med omgivelserne og med lokalt udbytte. Dem, der oplever den grønne omstilling helt tæt på, skal også have del i gevinsterne. Derfor skruer vi op for kompensationsen til naboer og lokalsamfund.

Vil øge kompensationsen

I dag eksisterer der fire ordninger med det formål at kompensere naboer og lokalsamfund. Regeringen vil mere end fordoble gevinsterne til naboer og lokalsamfund via ordningerne, grøn pulje og VE-bonus. Det betyder, at ved en firedobling af elproduktionen fra vedvarende energi på land, så vil gevinsterne blive forøget fra ca. 2 mia. kr. til ca. 4,5 mia. kr. Heraf vil ca. 1,2 mia. kr. gå til de nære naboer til vedvarende energianlæg via VE-bonus og ca. 3,3 mia. kr. til lokalsamfundene via grøn pulje. Nogle naboer til et fremtidigt vindmølle- og solcel-

pulje se frem til at modtage ca. 47,5 mio. kr. ved et større vedvarende energianlæg mod ca. 17 mio. kr. i dag. Samtidig fastholdes værditabsordningen og salgsoptionsordning.

Justering af de eksisterende ordninger for vedvarende energi på land gælder både for naboer og lokalsamfund til en energipark og andre vedvarende energianlæg, så alle stilles ens.

Kan åbne for lokal udvikling

Flere vindmøller og solceller åbner for lokal erhvervsudvikling. En udvikling, der kan tiltrække nye virksomheder inden for f.eks. produktion og dermed føre til nye lokale arbejdspladser. Og en udvikling, hvor lokal kompensation kan være med til at give nyt liv til lokalsamfundene uden for de større byer, som det sker flere steder allerede i dag.

Nogle steder har man f.eks. brugt kompensationsen til at plante skov, rejse et udsigtstårn, bygge stier, byparker og formidle grøn omstilling til lokale unge. Den slags skal vi have meget mere af. Det kan være med til at skabe liv, aktivitet og et Danmark i geografisk balance.

Synlige gevinster og borgerinddragelse tidligere i forløbet

I dag kan det tage flere år fra vindmøller eller solcelleanlæg besluttet, til lokalsamfundene får del i gevinsterne. Fremover skal gevinsterne fra grøn pulje kunne præsenteres samtidigt med lokalplanen, for når man ser gevinsterne for sig, så ved man også bedre, hvad man går ind til. Og det er hele humlen. Vi skulle gerne alle sammen kunne se gevinsterne i den grønne omstilling.

Dem, der oplever den grønne omstilling helt tæt på, skal også få del i gevinsterne. Derfor skruer vi op for kompensationsen til naboer og lokalsamfund.

leprojekt kan dermed f.eks. så se frem til en skattefri gevinst på ca. 14.000 kr. årligt mod ca. 9.000 kr. i dag afhængig af, hvilket energianlæg de er nabo til. Eksempelvis kan lokalsamfundene via grøn

Gevinst for nabo og lokalsamfund

Lokalsamfund

Naboer

Energipark

Vindmøller og solceller i samspil med omgivelserne

Det er vigtigt, at vindmøller og solceller opføres i samspil med omgivelserne og med respekt for natur, miljø og kultur. Udover at opstillerne af vedvarende energi tænker biodiversitet ind i deres projekter, kan de ekstra midler fra grøn pulje også anvendes til initiativer, der styrker biodiversiteten. Klima og natur er ikke hinandens modsætninger, men kan sameksistere.

Klare rammer for kommuner og opstillere

Vi vil også skabe klare rammer for, hvilke krav kommunerne kan stille til opstillerne af vedvarende energi. I dag oplever nogle opstillere et pres fra visse kommuner om at indgå særftaler i

forbindelse med opstilling af vedvarede energianlæg, hvilket ikke er tilladt. Det presser prisen op på nye vindmøller og solceller, og kan bremse den grønne omstilling. Det kan også føre til, at lokalsamfund og naboer ikke får de samme gevinster på tværs af landet.

Derfor vil regeringen understøtte, at der gennem en styrket vejledningsindsats skabes ens vilkår for opstillere, lokalsamfund og naboer. Desuden lægger vi op til en indberetningspligt for midler indbetalt ved opstillingen af vedvarende energi på land, så der skabes gennemsigtighed om betalte og modtagne midler i forbindelse med vedvarende energiprojekter.

Anvendelse af midler fra grøn pulje

- Grøn pulje-ordningen forpligter en opstiller af vedvarende energi på land til at indbetale et engangsbeløb til en kommunal forvaltet pulje.
- Borgere, foreninger mm. i kommunen kan efterfølgende ansøge om midlerne til et projekt. Det er kommunen, som udmønter midler fra grøn pulje.
- Midler fra grøn pulje kan blandt andet gå til borgerinddragelse, dialog og formidling om lokale grønne projekter og klima, at plante skov, rejse et udsigtstårn, bygge stier, byparker.

Regeringen vil: Styrket lokal opbakning og borgerinddragelse

- Give markant større gevinster til naboer og lokalsamfund via de eksisterende ordninger, som vi vil mere end fordoble. Det betyder, at ved en firedobling af elproduktionen fra vedvarende energi på land, vil gevinsterne blive forøget fra ca. 2 mia. kr. til ca. 4,5 mia. kr. Heraf vil ca. 1,2 mia. kr. gå til de nære naboer til vedvarende energianlæg og ca. 3,3 mia. kr. til lokalsamfundene. Konkret øges grøn pulje med 150 pct. og VE-Bonus med 50 pct.
- Gevinsterne fra grøn pulje skal kunne præsenteres samtidigt med lokalplanen, så lokalsamfundene kan inddrages tidligere. Det vil koble gevinsterne tættere til generne ved det vedvarende energianlæg. Fremrykning af grøn pulje, så lokale gevinster fra puljen præsenteres samtidig med lokalplan for anlæggene.
- Ændre på måden opstillerne skal indbetale gevinsterne til grøn pulje på, som giver mulighed for, at splitte engangsbetalingen op i årlige rater.
- Sikrer at grøn pulje kan deles på tværs af nabokommuner, der begge grænser op til et vedvarende energianlæg. Vil fremme opbakning på tværs af kommunegrænser.
- Udarbejde analyse af mulige gevinst- og kompensationsordninger for naboer til særligt store eltransmissionsanlæg.
- Vejlede om regler om lokal kompensation i forbindelse med planlægningen for opstilling af vedvarende energianlæg.

NEKST skal rydde barrierer

Med udspillet tager vi vigtige skridt mod en firedobling, men arbejdet for mere sol og vind er allerede i gang. I marts nedsatte regeringen en national energikrisestab (NEKST), hvor de to første arbejdsplaner i NEKST var *Farvel til gas i danske hjem* og *Mere sol og vind på land*. Målet er at bryde barrierer ned, så vi kan sætte tempoet op.

Arbejdsgruppen Mere sol og vind på land arbejder med tre centrale spor: Hurtigere processer, samspil mellem myndigheder for vedvarende energi og lokal opbakning. Arbejdsgruppen er sammensat

af medlemmer med konkret erfaring og stor viden om udbygning af vedvarende energi på land.

I september afgav arbejdsgruppen sine del anbefalinger om lokal opbakning. En række af anbefalingerne har regeringen taget højde for i udspillet, mens andre forslag allerede er igangsat af arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen vil fortsætte arbejdet og over de kommende måneder løbende komme med anbefalinger til regeringen om, hvordan man kan sikre hurtigere processer og samspil mellem myndigheder.

Anbefalinger fra NEKST til lokal opbakning, der indgår i dette udspil

- Et opgør med kommunale særkrav til gevinster ved opstilling af vedvarende energianlæg på land, så der er transparens for opstillerne.
- Fremrykning af grøn pulje, så lokale gevinster fra puljen præsenteres samtidig med lokalplan for de vedvarende energianlæg, hvilket giver mulighed for en tidligere inddragelse af lokalbefolkningen.
- Myter om sol- og vindanlæg skal aflives, og de gode eksempler på, hvordan natur og vedvarende energi kan spille sammen skal frem. Dette har branchen selv sat i værk.

Mere sol og vind er et stort skridt mod et grønnere Danmark

Med meget mere sol og vind på land kan vi tage et stort skridt mod et grønnere Danmark. Et Danmark, hvor vi kan erstatte olie, kul og naturgas med grøn energi. Flere vindmøller og solcelleanlæg kan ikke gøre det alene. Derfor skal udspillet også ses i sammenhæng med alle de andre grønne initiativer, regeringen har taget.

For nylig lancerede vi danmarkshistoriens største udbud af havvind. Vi forventer at godkende investeringer på mere end 40 mia. kr. i elnettets motorveje de kommende år, og den næste NEKST-arbejdsgruppe skal netop se på, hvordan vi endnu hurtigere udbygger elnettet. Vi har åbnet for direkte linjer, der er direkte elforbindelser mellem producent og forbruger, så det kan blive mere økonomisk fordelagtigt for virksomheder at placere sig tæt på dér, hvor strømmen produceres. Vi har gjort geografisk differentierede tariffer mulige, så vi udnytter vores elnet bedre. Vi har startet det første PtX-udbud på 1,25 mia. kr., så vi kan få grønne brændstoffer til fly, skibe og industri. Vi hjælper danskerne med at konvertere gas- og oliefyr til varmepumper eller fjernvarme. Vi understøtter salget af elbiler, hvor vi

for nylig rundede 160.000 på vejene, og arbejder på at fremtidssikre infrastrukturen til dem.

Vi får brug for massive mængder strøm i fremtiden – ikke kun til os selv, men i hele Europa. På årets Nordsøtopmøde i Oostende blev Danmark og otte andre europæiske lande derfor enige om en fælles ambition om 120 gigawatt havvind i 2030 og mindst 300 gigawatt i 2050 – grøn strøm svarende til det årlige forbrug hos mere end 300 mio. europæiske husstande.

I Danmark går vi foran som Europas grønne kraftcenter. I 2030 forventes Danmark at være nettoeksportør af grøn strøm. Det vil styrke Danmark, og det vil styrke det europæiske energisystem, så vi står endnu bedre rustet til en fremtid uden russisk gas. Samtidig griber vi muligheden for at skabe en verden, der er bedre end den, vi forlader. En grønnere og mere bæredygtig klode. Det kræver flere vindmøller og solceller, og det kræver, at den grønne omstilling i endnu højere grad kommer naboer, lokalsamfund, kommuner og erhvervsliv til gavn. Lad os finde vejen sammen.

Regeringen sætter grøn strøm til Danmark

- Lagt rammerne for danmarkshistoriens største udbud af havvind på potentielt 14 gigawatt eller mere – nok grøn strøm til 14 mio. danske og europæiske husstande.
- Godkendt investeringer i vores el- og gasnet for 3,7 mia. kroner og en fremtidssikring af elforbindelserne mellem Sverige og Danmark.
- Startet danmarkshistoriens første udbud af Power-to-X på 1,25 mia. kr., så vi kan lave grøn brint, der kan omdannes til grønne brændstoffer til fly, skibe og tunge industri.
- Indgået aftale med Tyskland, der baner vejen for en brintinfrastruktur, så danskproduceret grøn brint kan sælges til Tyskland til gavn for bl.a. den grønne omstilling af tysk industri.
- Foreslået at tilføre yderligere 240 mio. kr. til afkoblingsordningen, så husstande kan skifte fra gasfyr til f.eks. varmepumpe.
- Sammen med otte europæiske lande sat fælles ambition om ca. 120 gigawatt havvind i 2030 og mindst 300 gigawatt i 2050.

Kort fortalt: Det vil vi

Med sidste års Klimaafgørelse om grøn strøm og varme 2022 var en af ambitionerne at bidrage til rammer, der understøtter en markedsdrevet firedobling af elproduktionen fra sol og vind på land frem mod 2030. Nu er regeringen klar med dem, så vi kan tage vigtige skridt mod en firedobling.

Vi vil gøre det nemmere at opføre større energiparker, der kan samle flere vindmøller og solceller i samme

område. På den måde styrker vi incitamentet for kommuner og virksomheder til at sætte vedvarende energi op på land, og vi udnytter vores areal effektivt – noget, der er helt afgørende, for Danmark er et lille land med kamp om pladsen. Samtidig vil det skrue tempoet op, når vi kan rejse flere vindmøller eller samle flere solceller på én gang. Det skal kort sagt blive lettere, hurtigere og bedre for naboer, lokalsamfund og kommuner at lægge areal til grøn energi.

Det vil regeringen

- 1 Kvalificere de 32 arealer med potentiale for energiparker, som er identificeret i den statslige screening på baggrund af indmeldinger fra kommuner og opstillere. Nu går vi i dialog med kommuner og opstillere om arealernes egnethed, om kommunerne selv kan og vil stå for planlægningen samt deres interesse i de mere gunstige vilkår for placering af produktionsvirksomheder ved energiparker
- 2 Skabe bedre mulighed for erhvervsudvikling ved energiparkerne og skabe gunstige vilkår for placering af virksomheder med særlige energibehov, f.eks. PtX-anlæg og øvrige virksomheder såsom produktionsvirksomheder, hvor særlige hensyn taler for samplacering, blandt andet inden for de danske erhvervsmæssige styrkepositioner.
- 3 Regeringen inviterer allerede nu kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker, og som kan indgå i den første udpegning eller eventuelt i de kommende ansøgningsrunder i hhv. 2024 og 2025. Det kan f.eks. være områder, hvor der i dag blandt andet ikke er tilstrækkelig adgang til elnettet. For de udpegende arealer vil Energinet om nødvendigt udarbejde et tillæg til deres langsigtede udviklingsplan, så etablering kan ske i flere dele af Danmark.
- 4 Regeringen vil sikre de udvalgte energiparker én indgang til de statslige myndigheder på natur- og miljøområdet, som vil yde rådgivning til kommunerne, stå for myndighedsbehandling og koordinere de relevante statslige myndigheders sagsbehandling.
- 5 Regeringen vil tilbyde kommunerne, at staten udpeger og etablerer gode rammer for energiparker med en ny lov om større energiparker, anlægslove og/eller bekendtgørelser, herunder at staten kan supplere eller overtage den konkrete planlægning.
- 6 Arbejde videre i regeringens energikrisestab NEKST med henblik på at fjerne barrierer og forkorte sagsbehandlingstiden.
- 7 Give markant større gevinster til naboer og lokalsamfund via de eksisterende ordninger, som vi vil mere end fordoble. Det betyder, at ved en firedobling af elproduktionen fra vedvarende energi på land, vil gevinsterne blive forøget fra ca. 2 mia. kr. til ca. 4,5 mia. kr. Heraf vil ca. 1,2 mia. kr. gå til de nære naboer til vedvarende energianlæg og ca. 3,3 mia. kr. til lokalsamfundene.
- 8 Sikre, at gevinsterne fra grøn pulje kan præsenteres samtidigt med lokalplanen, så man kan inddrage lokalsamfundene tidligere. Det vil koble gevinsterne tættere til generne ved VE-anlægget
- 9 Sikre, at grøn pulje kan deles på tværs af nabokommuner, der begge grænser op til et VE-anlæg. Vil sikre opbakning på tværs af kommunegrænser.
- 10 Ændre på måden opstillere skal indbetale gevinsterne til grøn pulje på, som giver mulighed for, at splitte engangsbetalingen op i årlige rater.
- 11 Udarbejde analyse af mulige gevinst- og kompensationsordninger for naboer til særligt store eltransmissionsanlæg.
- 12 En styrket vejledningsindsats, der understøtter, at der skabes ens vilkår for opstillere, lokalsamfund og naboer og indførelse af en indberetningspligt for midler betalt og modtaget i forbindelse med opstilling af vedvarende energi.

**Klimahandling – Sammen om mere grøn energi
fra sol og vind på land**

Oktober 2023

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Tlf. : +45 3392 2800
E-mail: kefm@kefm.dk

ISBN 978-87-94224-55-0 (trykt version)
ISBN ISBN 978-87-94224-56-7 (digital version)
2022/23:13

Publikationen kan hentes på
www.kefm.dk.dk
www.regeringen.dk

Fotokreditering;
Forside: Adobe Stock

